

NORGES HØYESTERETT

Den 13. september 2007 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2007-01578-A, (sak nr. 2007/840), straffesak, anke,

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Tormod Haugnes)

mot

A (advokat Odd Rune Torstrup)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Oftedal Broch**: Saken gjelder spørsmålet om bruk av samfunnsstraff ved domfellelse for kjøp av seks kilo hasj.
- (2) Stavanger tingrett avsa dom 9. januar 2007 med slik domsslutning for så vidt angår A:

”A, født 00.00.1983, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd og legemiddeloven § 31 annet ledd jf. § 24 første ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 63 annet ledd, til samfunnsstraff i 420 – firehundreogtjue – timer, jf. straffeloven § 28 a. Gjennomføringstiden og den subsidiære fengselsstraffen settes til 1 – ett – år og 6 – seks måneder. Til fradrag i den subsidiære fengselsstraffen går 13 – tretten – dager for utholdt varetekt.”
- (3) Dommen er avsagt under dissens. En av meddommerne stemte for fengselsstraff i ett år og tre måneder, hvorav ni måneder betinget.
- (4) Påtalemyndigheten anket dommen. Gulating lagmannsrett avsa enstemmig kjennelse 24. april 2007, der anken ble forkastet.
- (5) Påtalemyndigheten har anket lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett. Det gjøres gjeldende at avgjørelsen strider mot rettspraksis, og at sterke allmennpreventive hensyn tilsier en ubetinget fengselsstraff.
- (6) Om det faktiske grunnlaget for saken uttaler lagmannsretten:

”Domfelte fikk ved flere anledninger til sammen kr. 150 000,- av en medskyldig. I slutten av november 2005 reiste han til Oslo, hvor han møtte den medskyldige og fikk en betydelig del av forannevnte pengebeløp. Den 28. november 2005 oppsøkte domfelte én eller flere ikke navngitte personer i Oslo og kjøpte ca. seks kilo hasjisj mot betaling av nevnte pengebeløp. Etter å ha mottatt hasjisjen, overleverte han ca. 200 gram av narkotikaen til medskyldige. Det resterende brakte domfelte med seg tilbake til Stavanger. Hit ankom han med tog om morgenen 29. november 2005, og han ble pågrepet ved ankomst. Domfelte har opplyst at han satt varetektsfengslet i to uker.

Domfelte er således dømt for kjøp av ca. seks kilo hasjisj som for det vesentlige var ment for videresalg. Han er også dømt for å ha brukt hasjisj jevnlig i løpet av 2005.”

- (7) *Jeg er kommet til at anken ikke fører frem, og kan i det vesentlige tiltre lagmannsrettens begrunnelse.*
- (8) Jeg bemerker først at inntil lovendring 20. mai 2005, som trådte i kraft 1. januar 2006, var det et vilkår for å anvende samfunnsstraff at straffebudet ikke hadde en strafferamme på mer enn seks år. Dette utelukket i utgangspunktet samfunnsstraff for grov narkotikaforbrytelse, straffeloven § 162 annet ledd. Det var likevel unntak fra denne regel, blant annet når det, slik som i vår sak, forelå uforbeholden tilståelse, jf. straffeloven § 59.
- (9) Ved lovendringen i 2005 bortfalt bestemmelsen om maksimum strafferamme, og ble erstattet av en henvisning til den straff som ville ha blitt idømt. Utgangspunktet er nå at samfunnsstraff kan ilegges dersom det ellers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i ett år, og hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet, jf. straffeloven § 28a første ledd. Regelen om maksimalt ett års fengselsstraff kan fravikes blant annet når ”sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes”, jf. § 28a annet ledd.
- (10) I Høyesteretts dom 14. juni 2007 (HR-2007-01068-A) er det lagt til grunn at lovendringen i 2005 representerer en viss liberalisering også i de tilfellene der det før lovendringen var adgang til å gå utenom maksimum strafferamme på seks år. Jeg legger dette til grunn i vår sak, og det er da den nye lovgivningen som får anvendelse, jf. straffeloven § 3 annet ledd.
- (11) Samfunnsstraff vil i utgangspunktet være utelukket ved grove narkotikaforbrytelser. Ut fra sterke allmennpreventive grunner vil straffens formål tale mot en reaksjon i frihet, jf. straffeloven § 28a første ledd b). Dette utgangspunktet gjelder klart i vår sak, der det partiet hasj som ble fraktet til Stavanger, var stort og ment for videresalg. Handlingen var således økonomisk motivert, og partiet representerte en vesentlig spredningsfare.
- (12) Høyesterett har likevel flere ganger gitt uttrykk for at det kan idømmes samfunnsstraff ved så grove narkotikaforbrytelser som vi står overfor i vår sak, dersom det foreligger klare og sterke rehabiliteringshensyn eller andre spesielle forhold, jf. den tidligere nevnte høyesterettsdom av 14. juni 2007 med videre henvisninger.
- (13) Lagmannsretten har i vår sak funnet at klare og sterke rehabiliteringshensyn foreligger, og uttaler om dette:

”Domfelte var fra han var 12 til 16 år gammel under barneverntjenestens omsorg. Han var blant annet plassert i barneverninstitusjon og fosterhjem, begrunnet i foreldrenes forhold i hjemmet. Han har forklart at han alt som 12-åring begynte å misbruke hasjisj.

Som 16-åring ble han plassert på hybel i Stavanger, uten, etter egen forklaring, andre hjelpetiltak enn økonomisk bistand.

Hans situasjon i årene forut for det straffbare forhold han begikk i november 2005, var at han hadde vært kontinuerlig misbruker av hasjisj fra barndommen. Han har karakterisert seg selv som tung hasjisjmisbruker gjennom mange år. På denne tiden, i årene forut for 2005, hadde han heller intet fast bosted. Han vagabonderte, bodde tidvis hos venner og hadde ingen langvarige arbeidsforhold.

Domfeltes situasjon er nå totalt endret. Han har selv forklart at etter oppholdet i varetektsfengsel om lag medio desember 2005, tok han et oppgjør med tidligere livsførsel. Han har nå vært i arbeid etter dette, med fast ansettelse i et mekanisk utleiefirma fra sommeren 2006. Han har i vitneforklaring og i skriftlig bevis for lagmannsretten fått usedvanlig godt skussmål for utholdenhet, pålitelighet og dyktighet i arbeidssammenheng. Han er stilt i utsikt varig arbeid og opplæring. Slik opplæring er særlig viktig for ham med manglende formell utdanning. En opparbeidet realkompetanse vil gi ham gode muligheter på arbeidsmarkedet. Dessuten har han nå etablert et fast kjæresteforhold. Han har skiftet miljø og har et fast boligleieforhold.”

- (14) Jeg tilføyer at det ikke foreligger opplysninger for den tid som er gått siden lagmannsrettens dom, som endrer dette bildet. Det er for Høyesterett fremlagt opplysninger om at A i juli 2007 fikk fast ansettelse som mekaniker, og hvor tiden fra årsskiftet ble ansett som gjennomført prøvetid.
- (15) Påtalemyndigheten har anført at det ikke er tale om noen egentlig rehabiliteringssituasjon. Det er jeg ikke enig i. Selv om en rehabilitering ofte vil være avhengig av profesjonell behandling og eksterne hjelpetiltak, må det avgjørende være en vurdering av vedkommendes livssituasjon i tiden forut for de straffbare handlingene sammenholdt med utviklingen og situasjonen på domstidspunktet. Lagmannsrettens beskrivelse av A i årene forut for 2005 er preget av rusmisbruk og en meget problematisk sosial situasjon. Fra dette utgangspunktet har A klart å etablere seg i fast arbeid og synes for øvrig å være i ferd med å opparbeide trygge sosiale rammer. Jeg mener at dette klart gjør det berettiget å tale om en rehabiliteringssituasjon. Jeg er videre enig med lagmannsretten når den avslutningsvis under henvisning til A mulighet til å kunne etablere en stabil og rusfri sosial livsform i fremtiden, uttaler:

”Det er lagmannsrettens oppfatning at domfelte er i ferd med å lykkes med dette, blant annet ved den realkompetanse han skaffer seg gjennom sitt yrkesengasjement. Ved valg av straffereaksjon har retten i stor grad lagt vekt på hans utsikter til å forbli i arbeid, som vil kunne forspilles ved en straff i form av ubetinget fengsel. Det vises også til den struktur han har fått på sin livsførsel, med blant annet fast bosted, bytte av sosialt miljø og etablert kjæresteforhold. Dette gjør at samfunnsstraff, slik tingretten har idømt, bør være den aktuelle straffereaksjon i dette tilfelle.”

- (16) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

- (17) Dommer **Flock:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

- (18) Dommer **Indreberg:** Likeså.
- (19) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (20) Dommer **Gussgard:** Likeså.
- (21) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: